

застосування прогресивних нормативів витрачання економічних ресурсів на виробництво продукції, товарів і послуг. Економити обмежені виробничі ресурси багато наших керівники, фахівці та виконавці не тільки не вміють, але і не навчаються. Більш того, ринкова свобода вже привела до створення вкрай високих вартісних нормативів на більшість видів матеріальних та енергетичних ресурсів, які в свою чергу не могли не призвести до майже повній відсутності нормативів оборотних коштів на наших підприємствах і відповідному зниженню платоспроможності [2]. Усунути ці утворилися неринкові перекося і диспропорції нашим економістам-менеджерам поки не вдається.

Удосконалювання внутрішньофірмового планування в сучасних умовах ґрунтується на тісній взаємодії наукових, методичних, виробничих і людських чинників. Цей процес вдосконалення планів і зростання результатів має бути не тільки безперервним, але і нескінченним для всіх його учасників.

Література: 1. Іванова В.В. Планування діяльності підприємства: К.: Центр навчальної літератури — 2006. — 472 с. 2. Степанова Г.Н. Стратегический менеджмент. Планирование на предприятии: М.: МГУП. — 2001. — 136 с. 3. Сеянина Е.Н. Планирование на предприятии в условиях рыночной экономики / Монография. М.: Рос. Заочный институт текстильной и легкой промышленности. — 1993. — 163 с.

О.І. ЧЕРНИШЕНКО, здобувач, НТУ «ХП», м. Харків

М.І. ЛАРКА, канд. екон. наук, професор, НТУ «ХП», м. Харків

ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ЯК ОСНОВА ЇХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Сучасні умови господарювання вимагають від підприємств проведення жорсткої конкурентної політики. Найважливішим моментом стає конкурентоздатність продукції. Зробити свою продукцію такою, яка буде користуватись значним попитом на ринку та буде унікальною – це є основною метою діяльності сучасних підприємств та, врешті-решт, основою досягнення ними успішних позицій на ринку.

Собівартість продукції є не тільки найважливішою економічною категорією, але і якісним показником, на підставі

якого можна судити про ефективність використання підприємством різноманітних видів ресурсів, а також про рівень організації праці на підприємстві [1].

Основним шляхом зниження рівня собівартості продукції підприємства є скорочення тих витрат, які мають найбільшу частку в її структурі. Впровадження нової техніки, комплексна механізація та автоматизація виробничих процесів, удосконалення технології, впровадження прогресивних видів матеріалів, дозволяє значно знизити собівартість продукції. Зниження собівартості продукції забезпечується також за рахунок підвищення продуктивності праці. При підвищенні продуктивності праці скорочуються витрати праці в розрахунку на одиницю продукції, а отже, зменшується й питома вага заробітної плати у структурі собівартості.

Огляд робіт таких науковців, як Бойчик І. М. [2], Бондар М. Н. [3] дозволяє нам зробити висновок про те, що у більшості галузей промисловості на сучасному етапі розвитку економіки матеріальні витрати займають велику питому вагу у структурі собівартості продукції, а тому навіть незначне заощадження сировини, матеріалів, палива та енергії при виробництві кожної одиниці продукції в цілому по підприємству дає відчутний ефект.

Значні резерви зниження собівартості є і у скороченні витрат від браку та інших непродуктивних витрат [4, 5]. Виявлення причин браку надає можливість провести заходи щодо скорочення та найбільш раціонального використання відходів виробництва. Скорочення витрат на обслуговування виробництва й управління також знижують собівартість продукції. На наш погляд, резерви скорочення загальновиробничих і адміністративних витрат полягають, перш за все, в економії на управлінських витратах. Найбільше значення при цьому мають автоматизація і механізація управлінських процесів.

Собівартість продукції є одним з найважливіших показників, який комплексно характеризує якісні зміни в техніці, технології, організації праці та виробництва, що відбуваються на підприємстві. Зниження витрат виробництва та собівартості продукції є однією з основних умов зростання прибутку підприємства, підвищення рентабельності та ефективності його роботи.

Таким чином, дослідження основних резервів зменшення собівартості продукції дозволило зробити висновок про те, що підвищення конкурентоспроможності вітчизняних промислових підприємств є неможливим без активної політики керівництва підприємства щодо скорочення витрат на виробництво продукції в сучасних ринкових умовах. В свою чергу, це буде основою для створення конкурентоспроможної продукції вітчизняними підприємствами.

Список літератури: 1. **Орлов О.О.** Планування діяльності промислового підприємства. Підручник. К.: «Скарби», 2002. — 336с. 2. **Бойчик І.М., Харів П.С., Холчан М.І., Піча Ю.В.** Економіка підприємства: Навч. посіб., 2-ге вид., виправлене і доповнене.— К.: «Каравела», Львів: «Новий світ—2000», 2001. 3. **Бондар М.Н.** Економіка підприємства: Навч. посіб. — 2-ге вид., доп. — К.: А.С.К., 2005. — 400с. 4. **Григор Н.М., Клименко М.І., Петрова Р.С.** Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості. Київський державний інститут економіки хімічної промисловості, К. — 2001. — 168с. 5. Економічний аналіз: Навч. посіб./ *М.І. Горбатюк*; за ред. акад. НАНУ, проф. *М.Г. Чумаченька*. — К.: КНЕУ, 2001. — 540с.

О.Є. ШАПОВАЛОВ, магістрант, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИКИ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Найбільшою проблемою для України є інтеграція у світову логістичну мережу, оскільки спостерігається відставання у розвитку логістичних технологій порівняно із провідними країнами. Для того, щоб пришвидшити інтеграцію України у світову логістичну мережу, необхідно приблизити рівень розвитку логістичної системи України до світового рівня шляхом впровадження новітніх технологій та обладнання.

Сучасна теорія логістики використовує велику кількість економічних інструментів (прийомів, методів, алгоритмів та моделей) під час планування та організації логістичної діяльності підприємства. Але в практичній діяльності українських підприємств застосовується лише невелика частина цих інструментів. Це пояснюється з одного боку тим, що наші підприємства ще недостатньо усвідомили потребу використання інструментів логістики. З іншого боку, йде мова про низьку поінформованість керівників підприємств щодо застосування інструментів логістики.